

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4.
Telefon Redakcji 888, Administracji 448, Drukarni 520.
Redaktor przyjmuje od g. 1 — 3 po poł. Administracja
otwarta od g. 9 — 5, w niedziele i święta od 12 — 1.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośz. i przesyłką 70000 mk.
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr, przed tekstem 2500 mk.
w tekście 3000 mk., za tekstem 1300 mk. — W numerach świą-
tecznych o 25% drożej.
Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej № 80187.

Bracia Jabłkowski

Sp. Akc. Wilno-Mickiewicza 18.

TOWARY BIAŁE:

Perkale, madepolamy, dymka, płótna lniane, batysty, nansuk.
Ręczniki lniane i bawełniane, prześcieradła, obrusy białe
i kolorowe, serwetki, kapy na łóżka, flanele, barchany.

Od Administracji.

Przypominamy naszym prenumeratorom, że czas odnowić prenumeratę za miesiąc **wrzesień**.

Równocześnie upraszamy Sz. Prenumeratorów o wyrównanie zaległych opłat, w przeciwnym razie będziemy zmuszeni **wstrzymać wysyłanie** pisma.

Należność można wpłacać za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędnościowej Nr. 80187 na rachunek wydawnictwa „**Dziennik Wileński**“.

Państwowa Szkoła Przemysłowa w Bydgoszczy.

- 1) **Wydział Przemysłów Rolnych** dla kształcenia techników przemysłów rolnych (cukrownictwo, młynarstwo, krochmalnictwo, gorzelnictwo i t. p.). Nauka 4-letnia, warunki wstępu: 4 klasy szkoły średniej ogólnokształcącej, lub pełna szkoła powszechna, lub pełna szkoła rzemieślnicza. Egzamin wstępny z matematyki, języka polskiego i rysunków.
- 2) **Kurs Grafiki Przemysłowej** (jednoroczny) dla kształcenia pracowników fachowców dla przemysłu graficznego (typografia, litografia, fototechnika). Warunki wstępu: a) dla uczniów rzeczywistych — 4 klasy szkoły średniej, lub pełna szkoła powszechna, lub szkoła rzemieślnicza, b) dla uczniów wolnych, nie mających powyższych świadectw, conajmniej rok praktyki w zawodzie graficznym. Egzamin — jak na wydziale 1.
- 3) **Wydział Rzemieślniczy** dla kształcenia pracowników w zawodzie stolarskim i ślusarskim (nauka trzyletnia). Warunki wstępu: conajmniej 4 oddziały szkoły powszechnej. Początek egzaminu wstępnego 25 września, Początek zajęć 1 października. Zapisy i informacje w Dyrekcji Szkoły—Bydgoszcz, Św. Trójcy 11.

Księgarnia J. ZAWADZKIEGO

WILNO, Wielka 7. Telefon 660.

NA SEZON SZKOLNY

Poleca olbrzymi wybór podręczników szkolnych dla wszystkich zakładów naukowych, a także kajety, atlasy, pomoce naukowe i t. d.

W niedziele dn. 2 i 9 księgarnia otwarta będzie od 1—5-ej.

Żyto Dańkowskie
„ **Petkuskie**
„ **Wysoko-Litewskie**
Pszenicę Wysoko-Litewską do siewu jesiennego
PŁO L E C I A
WIL. SYNDYK. ROLNICZY
Zawalna 9.

KAGAŃCE
dla jazdy nocnej
i **LATARNIE POWOZOWE**
ANGIELSKIE I FRANCUSKIE
NOWEGO FASONU
poleca magazyn lamp
CH. GRILICHESA
ul. W. Stefańska Nr. 9.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Jesienna sesja sejmowa.

Wezoraż marsz. Rataj przed wyjazdem do Krynicy konferował z przedstawicielami P. P. S., żydów i białorusinów.

Konferencje te wyjaśniły, że nowa sesja sejmowa rozpocznie się w połowie października. W pierwszych dniach października zbierze się konwent senjorów, który poweźmie decydujące uchwały.

Budżet na rok 1924.

Na konferencji z marszałkiem Ratajem prem. Witos i minister skarbu Kucharski oświadczyli, że zamiarem rządu jest przedłożyć Sejmowi budżet na rok 1924 w październiku t. j. w terminie przepisany przez konstytucję

Przyjazd kancl. Seipla do Polski.

Wezoraż premier Witos przyjął posła polskiego przy Watykanie p. Skrzyńskiego i posła w Wiedniu p. Lasockiego. Ta ostatnia konferencja tyczyła się pobytu kanclerza Seipla w Polsce, który przybędzie do Warszawy 16 i zabawi do 19 b. m.

Blok P. P. S. z komunistami.

Sosnowiecka organizacja P. P. S. zablokowała się z organizacją komunistyczną, wystawiając wspólną listę kandydatów przy wyborach do Kasy Chorych, które odbędą się 1 października. Połączone organizacje wydały wspólną odezwę wzywającą do głosowania na 4 listę.

Życie ekonomiczne.

G I E Ę D A.

Wilno, dnia 1-go września 1923 r.

Czeki i wpłaty Londyn 1.160.000 — 1.150.000 — 1.150.000.

Złote ruble 149.000 — 148.000 — 148.000.

Akcje Wil. Pryw. Banku Handl. 200.000.

Akcje Sp. Akc. Pacific 37.000 — 36.500 — 37.000.

WARSZAWA, 1.IX. (Pat.) Dolary 249.000 — 251.500 — 246.500, Paryż 14.175 — 14.325 — 14.025, marki niem. 0.0225 — 0.0210.

ZURYCH, 3. IX. (Pat.) Berlin 0.00050, New York 554 i 1/4, Londyn 25.19, Paryż 31.15, Warszawa 0.0023, Wiedeń 0.0078, korony austriackie 0.0078.

Banknoty 250 cło tysięczne.

WARSZAWA, 3. IX. (A. W.) Dyrekcja P. K. K. P. w specjalnym komunikacie wyjaśnia wobec pogłosek, jakoby na świeżo wydanych banknotach 250 tysięcznych zaszła pomyłka przez wydrukowanie roku 1923 zamiast 1923, iż są one mylne i polegają na niedokładnym odczytaniu tej cyfry. Cyfra jest dobrze wydru-

kowana, jedynie na niektórych egzemplarzach wskutek niedokładnego wytknięcia 9 tka rozszerzyła się nieco i daje złudzenie, jakoby była 8 ka. Na dalszych banknotach poddanych dłuższemu procesowi wytknięcia, cyfra 1923 będzie zupełnie wyraźna.

Sejm i Rząd.

Min. Kucharski objął urządowanie.

WARSZAWA, 3.IX. (A.W.). Kucharski objął urządowanie w dniu 3-go b. m., powitany przez urzędników Min. Skarbu.

Obrady klubu Związku Ludowo-Narodowego.

WARSZAWA, 3.IX. (A. W.). 3-go b. m. w południe rozpoczęły się obrady klubu sejmowego i senatorskiego Związku Ludowo-Narodowego. Główni przedstawili ogólną sytuację polityczną i zamiary rządu na przyszłość. Seyda referował zagadnienia, związane z polityką zagraniczną, a Kucharski przedstawił krótkie exposé finansowe.

Rekonstrukcja Rządu.

Warszawa, 2 września.

Zdawna oczekiwana rekonstrukcja gabinetu została ostatecznie dokonana. Prezydent Wojciechowski podpisał przedstawione mu nominacje pp. Kucharskiego, Szydłowskiego i Smulskiego na ministrów. Zaraz w poniedziałek nowi ministrowie obejmują swe urzędowanie.

Rekonstrukcja ta oznacza przede wszystkim całkowite sparlamentaryzowanie obecnego rządu. Po raz pierwszy od kilku lat, w których pod płaszczykiem tzw. gabinetu pozaparlamentarnego rządziła lewica, posiadamy obecnie rząd, za który stronnictwa większości parlamentarnej chcą i biorą odpowiedzialność.

Przy tworzeniu się rządu niektóre teki zostały uznane za fachowe i obsadzone przez jednostki nie stojące w żadnym związku z stronnictwami rządzącymi. Tak było z teką skarbu i ochrony pracy. P. Władysław Grabski objął swe stanowisko dlatego, iż stronnictwa były zdania, iż częste zmiany ministra skarbu odbijają się ujemnie na życiu finansowym państwa, a minister w czasie krótkiego włodarzenia skarbem nie może przeprowadzić swych zamysłów i planów. Niestety minister Grabski nie pozostał długo na swym urzędzie, a nagle jego dymisja, niespodziana poniekąd także i dla członków rządu, przypadła na okres niesłychanej spekulacji walutowej. W tym momencie okazał wielkie poczucie obywatelskie prezes dyrekcji P. K. O., zasłużony jej twórca, p. Hubert Linde, który zgodził się objąć tekę skarbu przejściowo, aby nie stwarzać żadnego vacuum, mogącego się fatalnie odbić na sytuacji. Obok tej dużej zasługi p. Linde posiada za sobą przeprowadzenie podatku majątkowego w obu ciałach prawodawczych, a również opanowanie kursu marki, która trzeci już tydzień utrzymuje się na tej samej wysokości.

W liście do premiera Witosza min. Linde sam wskazuje, iż prosi o dymisję, aby wrócić do P. K. O., nie chcąc się z nią rozstać i podnosi, iż obecnie nastaje moment podjęcia prac szeroko zakreślonych, które winny być przeprowadzone z pewną ciągłością. Potrzeba do tego ministra parlamentarnego, p. Linde bowiem był fachowcem.

Wskutek powołania na ministra skarbu p. Kucharskiego, wakujące ministerjum przemysłu i handlu objął inż. Marjan Szydłowski, należący do piastów, gdy w miejsce p. Darowskiego, który również w charakterze fachowca objął ministerjum ochrony i pracy, wchodzi sen. Stefan Smulski, reprezentant chrześcijańskiej demokracji.

Punkt ciężkości spoczywa w tej chwili na tece skarbu. Powierzono ją najmłodszemu wiekiem ministrowi, ale już wybitnie zapisanemu i mogącemu pochwalić się dużymi wynikami.

Władysław Kucharski posiada w kraju dobre imię. Zajmował już kilka wybitnych i bardzo odpowiedzialnych stanowisk, a wywiązał się z powierzonych sobie zadań z powszechnym uznaniem. Ktoś z dobrze znanych obecnych ministrów skarbu wyraził się o nim, iż jest to homo regius. Istotnie na wszystkich posterunkach potrafił zyskać pełne uznanie. Cechą jego jest: energia, świadomość celu, odwaga w poczynaniach. Inżynier z zawodu należy do ludzi, którzy wszystko zawdzięczają swej pracy i swoim zdolnościom. Przystępny i uczynny, daleki od szukania rozgłosu, ma pasję podejmowania obowiązków ciężkich i odpowiedzialnych.

W okresie rozkładu Austrii, w dobie ogromnego fermentowania umysłów i panowania wszechwładnego paska. Kucharski delegowany przez stronnictwo demokratyczno narodowe do krakowskiej komisji likwidacyjnej obejmuje departament aprowizacyjny. Wiadomo, czem była dla wszystkich aprowizacja po latach wojny i wyniszczeniu przez okupantów. Wywiązał się świetnie z zadania: Małopolska miała co jeść i mogła produkty uzyskiwać po cenach niskich. Wtedy

zetałknął się z Poznańczykami, którzy następnie powołali Kucharskiego jako podsekretarza stanu do ministerjum byłej dzielnicy pruskiej, gdzie kierował departamentem finansowym. Przypominamy, iż wtedy dzielnica pruska w budżecie państwowym była jedyną dziedziną aktywną, przynoszącą skarbowi nie deficyt ale dochód. Po ustąpieniu min. Władysława Seydy, Kucharski został powołany na ministra tej dzielnicy, sprawował ten urząd przez blisko półtora roku, a ustąpił zeń wobec różnicy poglądów na likwidację tej instytucji, doświadczenia późniejsze wykazały, iż rację miał Kucharski, a nie te czynniki które per fas et nefas parły do zunifikowania dzielnicy bez uwzględnienia warunków naturalnej ewolucji.

Sam przemysłowiec, był wysunięty w gabinecie Korfanteo podczas pamiętnego przesilenia jako kandydat do teki przemysłu i handlu. Gdy wszedł obecnie do Sejmu z listy państwowej ósemki, uchodziło za rzecz pewną, iż prędzej czy później obejmie tekę ministerjalną. Tak się stało w maju, gdy powstał rząd większości polskiej. W ministerjum przemysłu i handlu oczyścił atmosferę bardzo stęchlą. Aresztowanie żyda Rogozińskiego, który za łapówki wydawał zezwolenia na wywoz jaj, daje miarę, do jakich ekstrawaganjki posuwały się niektóre czynniki, które pracowały w tem ministerjum. Zniewolenie przemysłowców do zwracania pożyczek skarbowi, pobranych przed kilku laty, nie w cyfrze nominalnej, ale przy uwzględnieniu spadku waluty, świadczy, że Kucharski kierował się interesem ogólnopństwowym i znał powody spadku waluty; charakterystyczne, iż zniewolenie przemysłowców wielkich, przeważnie żydów i Niemców, do opłat realnych faktycznych, a nie iluzorycznych, ograniczyło napływ starających się o pożyczki, gdyż przestały być one lukratywnym interesem, na którym kosztem państwa wskutek dewaluacji dochodziło się do miliardów.

Ciesząc się wielkim zaufaniem kolegów w gabinecie, Kucharski, który swymi zarządzeniami w przemyśle przyczynił się wydatnie do opanowania czerwcowej gorączki i anarchji walutowej, wyjechał w końcu lipca zagranicę w celu porozumienia się co do pożyczki dla Polski. Wyjazd jego uszedł powszechnej wtedy uwagi, a rzecz cała przez dłuższy czas była dostępna tylko kilku osobistościom. Z czem z Paryża przyjechał? Na zapytanie o najogólniejsze przynajmniej kontury, odparł z uśmiechem:

— Zdałem ze wszystkiego sprawę moim mandatarjom, premierowi i kolegom!..

Umiejętność dochowania tajemnicy jest w wielu wypadkach, zwłaszcza finansowych i handlowych, warunkiem powodzenia. Te umiejętności rząd w sprawie rokowań o pożyczkę zagraniczną okazał w całej pełni.

Kucharski podejmuje pracę w warunkach niesłychanie trudnych. Lecz właśnie on lubi porać się z trudnościami. Plan jego został na konferencji przewodców stronnictw większości w zupełności aprobowany. Jaki to plan? Najtrudniejsze zagadnienia rozwiązuje się nieraz prostymi sposobami. Zatabowanie maszyny drukarskiej, zastosowanie jak najdalej oszczędności, równowaga budżetowa i bank emisyjny: o to w czem każdy program dzisiejszy musi się streszczać.

Chodzi przede wszystkim o to, ażeby w dążeniu do uzdrowienia waluty nie cofać się przed trudnościami, umieć zachować zimną krew wobec częstych podkopów, być nie doktrynerem, ale z całą bezwzględnością umieć życiu patrzeć w oczy.

Te przymioty Kucharski posiada w wielkim stopniu.

Dlatego obecna rekonstrukcja gabinetu posiada duże znaczenie.

Hier. Wierz.

Zatarg włosko-grecki.

Komunikat urzędowy o zajęciu Korfu.

RZYM. 1.IX. (Pat.) „Stefani“ ogłasza oficjalny komunikat: Eskadra włoska zjawiała się przed Korfu i zażądała oddania miasta. Wobec tego że po upływie oznaczonego terminu nie zatknięto białej flagi, mimo że na poparcie dano kilka ślepych strzałów, okazało się koniecznym danie kilku strzałów do twierdzy z dział okrętowych mniejszego kalibru. Skutkiem tego odniosło rany około 10 osób spośród znajdujących się w twierdzy. Gdy biała flaga wywieszono, rozpoczęło się lądowanie wojsk, które odbyło się w zupełnym porządku. Następnie przystąpiono do zajmowania twierdzy. Konsulowie obcy udali się na pokład włoskiego okrętu admirałskiego. Ludność zrazu zaniepokojona, powróciła niebawem do swych zajęć. Władze miasta w porozumieniu z gubernatorem włoskim wydały zarządzenia dla utrzymania porządku publicznego. Spokój nie został zakłócony. „Stefani“ stwierdza, że odpowiedzialność za skutki bombardowania spada na władze greckie, które lekceważyły ostrzeżenia, dane w myśl zwyczajów międzynarodowych przez okręty włoskie i nie poczyniły zarządzeń zapobiegawczych.

Rozezerzenie okupacji włoskiej.

RZYM. 2.IX. (Pat.) Wedle „Corriere d'Italia“ okupacja włoska objęła obecnie również i inne wyspy greckie. Hydroaeroplany włoskie krążą ponad wybrzeżami Grecji spółdzielając z flotą włoską. Wbrew dotychczasowym wiadomościom wyspa Samos nie jest jeszcze okupowana.

RZYM. 3.IX. (Pat.) Władze okupacyjne włoskie na wyspach Patmos i Antipatmos ogłosiły plakatami, że obie wyspy są okupowane czasowo. Władze włoskie zapewniają miejscowej ludności bezpieczeństwo i spokój. W rzymskich kołach miarodajnych zapewniają, że okupacja włoska nie obejmie dalszych terytoriów greckich, jeżeli ze strony greckiej nie nastąpi prowokacja.

Sprawa zatargu włosko-greckiego w Lidze Narodów.

GENEWA. 1.IX. (Pat.) Szef delegacji greckiej Pelitis złożył w Sekretarjacie Ligi Narodów, notę protestującą przeciw krokom, poczynionym przez Włochy w stosunku do Grecji. Nota oświadcza, że Grecja uważa zajęcie Korfu i Samos za akt nieprzyjazny, zagrażający pokojowi, oraz wzywa Radę Ligi do interwencji i zaproponowania pośrednictwa w celu rozwiązania konfliktu. W związku z powyższym prezydent Rady Ligi, zaproponował odbycie jeszcze dziś posiedzenia Rady Ligi dla rozważenia noty greckiej. Delegat włoski Salandra, oświadczył, że kroki włoskie nie stanowią groźby wojny powszechnej, nie leży bowiem w intencjach Włoch uważać, że między nimi a Grecją istnieje stan wojny.

Sprawa mniejszości narodowych w Lidze Narodów.

GENEWA, 2.IX. (Pat.) Na piątym popołudniowym posiedzeniu Rada Ligi Narodów rozważała sprawę nieratyfikowania dotychczas przez Litwę deklaracji o mniejszościach narodowych. Referent Aranco, przedstawiciel Brazylii, przedstawił przebieg sprawy przypominając, że wbrew rezolucji Rady Ligi w dniu 15 maja 1922 roku wzywającej Litwę do jaknajrychlejszego ratyfikowania deklaracji, oraz wbrew zapowiedzi delegata litewskiego Sidikauksasa z dnia 1-go lutego 1923 roku o mającym nastąpić w najkrótszym czasie przedłożeniu dokumentu ratyfikacyjnego Sekretarjatu Ligi, ratyfikacja nie nastąpiła wobec rozwiązania sejm litewskiego. Dnia 7-go lipca Rada Ligi zgodnie z żądaniem Polski uchwaliła wnieść sprawę o ratyfikacji deklaracji litewskiej na porządek dzienny obecnej sesji Rady Ligi. Litewski minister spraw zagranicznych pismem z dnia 26 lipca zawiadomił Sekretarjat Generalny, że rząd litewski wniósł już dekla-

WIEDEN 2.IX. (Pat.) Przebieg tajnego posiedzenia Rady Ligi w sprawie grecko-włoskiej wedle „Neue Freie Presse“ jest następujący: Po odczytaniu przez delegata włoskiego noty greckiej do Włoch, Salandra zakwestjonował kompetencję Rady Ligi w sporze grecko-włoskim, zaznaczając, iż kompetentną jest tylko Konferencja Ambasadorów, z upoważnienia której działała misja włoska w Albanii. Temu sprzeciwił się Robert Cecil, powołując się na precedens w sprawie konfliktu między Jugosławiją a Albanją. Branting poparł lorda Cecila, wobec czego Salandra prosił o odroczenie decyzji w celu umożliwienia porozumienia się z rządem. Rada Ligi Narodów decyzję w tej sprawie odroczyła.

RZYM. 2.IX. (Pat.) Koła rządowe kwestionują prawa Grecji odwoływania się do Rady Ligi. Rząd grecki nie jest jeszcze uznany przez mocarstwa.

Włochy nie zgadzają się na arbitraż Ligi Narodów.

PARYŻ 3.IX. Dzienniki donoszą z Aten jakoby poseł włoski zawiadomił greckiego ministra spraw zagranicznych, że Włochy nie zgadzają się na arbitraż Ligi Narodów.

Odpowiedź Grecji na notę Rady Ambasadorów.

ATENY, 3.IX. (Pat.) Odpowiedź grecka na notę konferencji Ambasadorów zawiera propozycję, aby komisja międzynarodowa przeprowadziła śledztwo i wyjaśniła sprawę odpowiedzialności, oraz oświadcza, że Grecja przyjmie każdą decyzję konferencji Ambasadorów. Robotnicy portowi w Salonikach odmówili wyładowania statków włoskich.

Udział żołnierzy greckich w zbrodni.

RZYM, 2.IX. (Pat.) „Mesagero“ donosi z Janiny iż stwierdzono obecność żołnierzy greckich na miejscu zbrodni przed przybyciem autobusu z misją włoską. Według zdania dziennika pewnym jest, że zabójstwo to zorganizowały koła Venizelistów z Janiny, z którymi delegat grecki Botzaris pozostawał w stałych stosunkach.

Manifestacje we Włoszech.

RZYM, 2.IX. (Pat.) W całych Włoszech odbywają się manifestacje żałobne z powodu zamordowania misji włoskiej. Odbywają się również wrogie demonstracje przeciwko konsulatowi greckim.

Stan oblężenia w Grecji.

PARYŻ, 1.IX. (Pat.) „Petit Parisien“ donosi z Aten, że w całej Grecji ogłoszono stan oblężenia. Donoszą z Korfu, że wszystkie okręty greckie które znajdowały się w pobliżu Korfu oddaliły się za zbliżeniem eskadry włoskiej.

rację do sejm, ale sprawa musi uleść zwłoce aż do zebrania następnej sesji sejm w dniu 15 września. Po referencji zabrał głos Robert Cecil, podkreślając że sprawa ta ciągnie się już 16 miesięcy, oraz wyrażając zdziwienie, że sejm litewski uchwalił ferje letnie, nie troszcząc się o załatwienie tej ważnej i pilnej kwestji. Lord Cecil zaznaczył, że nie widzi przekonywujących powodów ponownego odroczenia sprawy przez Sejm litewski i wzywał delegata litewskiego, aby natychmiast zatelegrafował do Kowna żądanie aby przyrzekł to uczynić, poczem Rada uchwaliła rezolucję: „Rada Ligi przyjmuje do wiadomości informacje udzielone przez rząd litewski w sprawie ratyfikacji deklaracji ochrony mniejszości z dnia 1-go maja 1922 roku i wyraża przeświadczenie stanowcze, że będzie mogła otrzymać notyfikację o ratyfikacji tej deklaracji jeszcze przed upływem obecnej sesji, by mógł poinformować o niej czwarte ogólne zgromadzenie Ligi Narodów.

Sprawy Gdańskie w Lidze Narodów.

GENEWA, 2.IX. (Pat.) Rada Ligi przystąpiła na posiedzeniu publicznym pod przewodnictwem Ishiego do rozwiązania całokształtu sprawy gdańskiej. Sprawozdawca Quinones de Leon referował przebieg rokowań polsko-gdańskich w Gdańsku i Genewie. Uregulowano około 30 spraw, którymi to rezultatem sprawozdawca uważa za bardzo poważny. Niektóre zagadnienia za wspólną zgodą zostały

odroczone. Na wniosek sprawozdawcy Rada Ligi przyjęła rezolucję, przyjmującą do wiadomości porozumienie między przedstawicielami Polski i Gdańska co do szeregu spraw nieuzgodnionych pomiędzy oburządami. Rezolucja oświadcza, że Rada Ligi, pragnie wyrazić Polsce oraz Gdańskowi uznanie z powodu osiągniętych na tej drodze pomyślnych rezultatów.

Trzęsienie ziemi w Japonji. Zginęło 100 tysięcy ludzi.

PARYŻ, 2.IX. (Pat.) Do San Francisco donoszą iskrowo o całkowitem niemal zburzeniu Jokohamy przez sześciominutowe trzęsienie ziemi. Ilość ofiar olbrzymia. Tokio i Jokosuka bardzo poważnie uszkodzone. Ludność Jokohamy schroniła się na pokładzie okrętów. Wszystkie telegraficzne linje na północnym zachodzie Japonji przerwane, tory kolejowe pomiędzy Osaką a Tokio zburzone. Z San Francisco otrzymano wiadomość o pożarze w Tokio. Olbrzymia ilość budynków runęła. Ilość rannych ogromna. Na skutek trzęsienia ziemi bardzo wiele pociągów zmierzających do Tokio zostało wykołajonych. Donoszą również o spaleniu się pałacu cesarskiego. Do San Francisco donoszą, że wskutek trzę-

sienia ziemi dotychczas stwierdzono 700 osób zabitych. Wieża Asakusa runęła. Liczne okręty zatoniły wskutek gwałtownego wezbrania wód.

YOKOHAMA, 3.IX. (Pat.) Arsenał w Tokio wyleciał w powietrze; około 7 tys. trupów. Miasto Ito zniszczone przez fale morskie. W Sasako zawalił się tunel, zagrzebując kilkuset ludzi. W Tokio zaprowadzono stan wyjątkowy.

SZANGHAJ, 3.IX. (Pat.) W Tokio zginęło 100 tysięcy ludzi.

NOWY YORK, 3.IX. (Pat.) Dzienniki donoszą z Tokio: pożar miasta został opanowany. Wypuszczono aeroplany dla zbadania sytuacji. Do Tokio skierowano zapasy żywności i wody słodkiej.

Dzień polityczny.

Mussolini kawalerem „Orła Białego“.

RZYM, 2.IX. (Pat.) Poseł polski w Kwirynale Zalewski, wręczył wczoraj Mussoliniemu odznaki Orła Białego. W serdecznej rozmowie półgodzinnej poruszono aktualne zagadnienia stosunków polsko-włoskich.

Wymiana jeńców pomiędzy Polską a Litwą.

GENEWA, 3.IX. (Pat.) W wyniku narad odbytych w Genewie ustalono zostało przez wymianę listów między delegatem Polskiego Czerwonego Krzyża Zaborowskim a delegatem Litewskiego Czerwonego Krzyża Słupasem, że w miejscowości Ciempliszki na szosie Kalwaria Suwałki nastąpi wymiana 35 funkcjonariuszy straży granicznej na tyluż jeńców litewskich, wziętych do niewoli w czasie zajmowania pasa neutralnego. Data wymiany zostanie ustalona po porozumieniu z rządem polskim.

Mowa Stressemana.

BERLIN, 3. IX. (Pat.) Stressemann wygłosił wczoraj w Stutgardzie mowę, w której zobrazował ciężkie położenie gospodarstwa Niemiec, spowodowane okupacją obszarów przemysłowych. Zaznaczył, że dążeniem polityki zagranicznej Rzeszy jest odzyskanie swobady w tych obszarach nawet za cenę największych ciężarów materialnych. Omawiając następnie notę belgijską, zapowiedział kanclerz, że rząd Rzeszy gotów jest dyskutować sprawę gwarancji politycznych, żądanych przez Francję.

Wiadomości telegraficzne.

Pedroń Prezydenta Rzeczypospolitej.

WARSZAWA, 2.IX. (Pat.) Prezydent Rzeczypospolitej udał się na kilkudniowy pobyt do Lublina i województwa lubelskiego.

Wykrycie organizacji komunistycznej w Łodzi.

WARSZAWA, 3.IX. (A. W.) W Łodzi wykryto w związku metalowców 4 pudy bibuły komunistycznej i cały szereg innych dowodów działalności antypaństwowej. W związku z tem aresztowany został przewodniczący związku metalowców, niejaki Henryk Marks, który już w czasie inwazji bolszewickiej był internowany w Dąbiu za działalność komunistyczną.

Wybory do parlamentu greckiego.

ATENY, 2.IX. (Pat.) Wybory do parlamentu wyznaczono na dzień 28 października.

Żydowski instytut rolniczy w Odesie.

MOSKWA, 3.IX. (A. W.) W Odesie utworzony zostaje pierwszy w Rosji instytut żydowski techniczno-rolniczy z językiem wykładowym w żargonie. Zadaniem nowej uczelni jest rozpowszechnianie wiadomości agronomicznych w powstających na Ukrainie koloniach żydowskich i komunach.

Z prasy.

Niejakiś p. Tadeusz Garztecki opisując w „Kurjerze Porannym“ pobyt p. Piłsudskiego w Wilnie, poświęca sporo miejsca osobie niżej podpisanemu. P. Garzteckiemu przyznać muszę, iż pod względem doboru wyrazów i wykwińskiego stylu niedorównywa on swemu ubóstwianemu mistrzowi, który na odczytach swych na Pohulance przeszedł istotnie sam siebie. Ostatecznie p. Garztecki ma mi zażale tylko moje niemieckie nazwisko. Niechże i tak będzie; z drugiej strony p. Garztecki jako rdzenny polonin powinien chyba znać staropolskie przysłowie, że nie mówi się o stryczku w domu powieszono-go, pisać zaś o pochodzeniu niemieckim w organie pp. Fricke i Ehbrenberga jest co najmniej niedelikatnością.

P. Garztecki powiada o mnie iż „...ludzie tego typu, spaczeni asymilacją, która nie wrosła im w duszę, nie mogą zrozumieć i znieść wszystkiego co jest proste i wielkie w narodzie. To też i p. Obst nigdy nie zrozumie wielkości idei Rzeczypospolitej i prostoty ludzi, którzy tej idei całe swe życie poświęcili“.

Rzecz dziwna, iż mimo cudzoziemskiego nazwiska, jako publicysta i historyk polski potrafiłem jednak odczuć wzniosłe piękno ducha wielkich bohaterów naszych z pod Kircholma, Chocimia, Wiednia, Raclawic... tylko tej „prostoty“ zwyczajny z pod Bezdana ani rusz pojąć nie mogę. Widzę jedynie... prostactwo jego i jego adherentów. J. O.

Wiec Związku Lud.-Narodowego w Sali Miejskiej.

Patriotyczne, narodowo myślące Wilno po raz niezliczony dało niezbite dowody swego przywiązania do wszystkiego co szczerze polskie i narodowe. Wiec zwołany przez Związek Lud. Narod. w Sali Miejskiej w ubiegłą niedzielę zgromadził niezliczone tłumy, sala i galerja były szczerze wypełnione. Po otwarciu wiecu przez p. redaktora P. Kownackiego, pierwszy przemówił z właściwą werwą i zapalem Dyrektor T-wa Rozwój p. M.

Szulecki, podkreślając konieczność uzdrowienia Kasy Chorych i jej zagnionych przez małą socjalistyczną stosunków, drogą skupienia się pracowników i pracodawców dokoła polskich narodowych związków wybozczych.

Z kolei—drugim przemawiał p. redaktor J. Obst, którego zjawienie się na estradzie, jak zwykle było spotkane niemiłkąciami oklaskami. P. J. Obst w krótkich a dosadnych słowach nawiązując do ostatnich wypadków politycznych, skreślił żywy obraz podziemnej pracy, tracącej pod swemi nogami grunt lewicowo-wyrotowej kamaryli. Nieliczna garstka warcholów, na czele ze sławetnym Helmanem, starała się przeszkodzić p. J. Obstowi, wznosząc rachytyczny okrzyk na cześć „pierwszego obywatela“, na co sala odpowiedziała potężnym: „prez z warcholamił hańba!“ i niezwłocznie warcholów wyrzuciła za drzwi, obdarzając ich rozmaitemi dosadnymi epitetami. Dzięki niezrównanie patriotycznemu nastrowi zebranej publiczności i sprężystości posterunkowego Nr. 992, na krótką chwilę zakłócony spokój, znowu został przywrócony. Rozentuzjowana przemówieniem p. J. Obsta publiczność, w skupieniu i powadze wysłuchała następnie p. P. Kownackiego, który skreślił skutki owocnej pracy naszego rządu narodowego; podczas przemówienia wznoszono gorące okrzyki na cześć Polski, Rządu i poszczególnych ministrów.

Na wniosek p. P. Kownackiego, jednomyślnie przyjęto uchwałę treści następującej: „Wielotyśne wiec, zwołany w dn. 2.IX r. b. w Sali Miejskiej przez Zw. Lud.-Narodowy po wysłuchaniu sprawozdań z działalności Senatu, Sejmu i Rządu, po I-sze wyraża uznanie i wdzięczność większości narodowej obu izb poselskich i Rządowi Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, za niestrudzoną pracę i wysiłki, zmierzające do gruntownej i ostatecznej naprawy stosunków politycznych i ekonomicznych w Polsce i ufa, że zarówno Sejm, jak i Rząd nie dadzą się sprowadzić z raz obranej drogi i nie ulegną naciskowi sił wrogich, podkopujących spokój i potęgę Polski, po II-gie oświadcza, że polskie i patriotyczne Wilno stać będzie niezachwianie przy sztandarze narodowym i odeprze wszelkie próby wywołania zamieszek lub anarchji, zachowując spokój i powagę, tak niezbędne w chwili zmagania się o lepszą dolę Narodu i Państwa.

Poczem uczestnicy wiecu w skupieniu odśpiewali „Rotę“. Izi.

Wiadomości bieżące.

Urzędowe.

— Jak wpłacać podatek majątkowy. W związku z wchodzącą w życie ustawą o podatku majątkowym Ministerstwo Skarbu podaje do powszechnej wiadomości, że najprzystępniejszą i najdogodniejszą formą wpłaty, którą Ministerstwo Skarbu tak ze względów technicznych jak i w interesie płatników, usilnie zaleca, jest wpłacanie tego podatku zapomocą specjalnych blankietów nadawczych pocztowej Kasy Oszczędności na konto właściwej dla płatnika Kasy Skarbowej. Blankiety te, umyślnie na cel powyższy sporządzone z napisem „Podatek Majątkowy“ otrzymać będzie można w każdym urzędzie pocztowym. Przytem płatnicy mają tę korzyść, że wypełniwszy dokładnie wspomniany blankiet, po wpłaceniu kwoty otrzymują część blankietu, (Potwierdzenie dla wpłacającego) który zawiera wszelkie istotne znamiona potwierdzenia wpłaty podatku i mieć będzie wobec władz skarbowych charakter i walor urzędowego pokwitowania. (A. W.)

— Wpłaty do P. K. O. zagranicą. Pocztowa Kasa Oszczędności otrzymała prawo przyjmowania wpłat na Konto czekowe P. K. O. osób i firm, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą do wysokości 500.000 mk.

W związku z tem władze pocztowe wydały zarządzenie, aby urzędy i agencje pocztowe przyjmowały wpłaty na Konto czekowe P. K. O. osób mających zamieszkanie lub siedzibę zagranicą do wysokości 500.000 mk. jednorazowo, to jest w jednym dniu od jednego klienta.

O ile wpłacający przedstawi odpowiednie pozwolenie delegata ministerstwa skarbu dla spraw dewizowych, lub komisji dewizowej—należy przyjąć kwotę przekraczającą 500.000 mk., i załączyć pozwolenie do odpowiedniego wykazu dziennego wpłat P. K. O.

Z miasta.

— Powrót pielgrzymki. Zorganizowana przez Ligę Robotniczą św. Kazimierza pielgrzymka wróciła do Wilna. Długi pociąg, składający się z przeszło 30 wagonów majestatycznie wtoczył się przed dworzec kolejowy, poczem wszyscy uczestnicy w liczbie około tysiąca, z kapłanem na czele, za godłem krzyża i sztandarem Ligi udali się do kościoła św. Kazimierza, gdzie, mimo tak późnej pory dzięki niezamordowanej gorliwości O. O. Jezuitów odprawione zostało krótkie nabożeństwo, poczem większość uczestników rozeszła się do domów, część zaś, pochodząca z dalszych okolic i ze wsi, została na

noc w lokale Ligi Robotniczej. Pielgrzymka w ciągu dziesięciu dni zwiedziła Warszawę, Częstochowę, Kraków i Wieliczkę. Wrażenie, jakie wywołała na uczestnikach zwiedzanie miejsc świętych oraz naszych historycznych zabytków jest potężne. Nimo zmęczenia, opowiadaniom i zachwytom nie było końca.

— Goście francuscy. W dniach najbliższych, prawdopodobnie już we czwartek 6 września zjeżdża do Wilna liczna wycieczka profesorów szkół średnich i wyższych oraz studentów francuskich, zwiedzających obecnie Polskę. Zorganizował się dla przyjęcia miłych gości komitet z przedstawicieli kuratorjum szkolnego oraz Uniwersytetu Stefana Batorego, który zwraca się z gorącym apelem do społeczeństwa wileńskiego o przyjęcie udziału w spotkaniu i podejmowaniu wycieczki. Wszystkich chętnych uprasza się zgłoszenie się do sekretariatu Uniwersytetu, Uniwersytecka 3, telefon 347, w dniu dzisiejszym 4 września do godz. 6 wiecz.

— Pożar tartaku. W ubiegły piątek o godz. 1 w nocy wybuchł pożar na stacji Wołkowyśk I w nowowbudowanym tartaku. Dzięki energicznej akcji ratunkowej pożar częściowo umiejscowiono. Przyczyna pożaru narazie nie została wyjaśniona. Dochodzenie policyjne trwa. (A. W.)

— Zatwierdzenie podatku aljenacyjnego. Min. Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Skarbu zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej, wyniesioną na jednym z posiedzeń w ubiegłym miesiącu w sprawie podatku aljenacyjnego na rzecz miasta Wilna. Podatek aljenacyjny będzie wynosił 2% od zawartej tranzakcji sprzedaży lub kupna nieruchomości w mieście Wilnie. (A. W.)

Sprawy szkolne.

— Licsum P.P. Wizytek w Wilnie. Po powrocie w r. 1920 z wygnania (1865) Siostry Wizytki Wileńskie, wznawiając dawną tradycję, otwierają w połowie września r. b. liceum. Zapisy do klasy wstępnej, 1 i 2 do 15.IX. O warunkach dowiedzieć się można osobiście lub listownie: Wilno, Rosa 3.

Klasztor P. P. Wizytek.

<p>Teatr Polski (Lutnia) Dziś występy K. Junoszy-Stepowskięgo</p>	<p>Teatr Letni Ogród Bernadyński Występy Elny Gistedt Dziś</p>
<p>ESKAPADA komedia Terlieux.</p>	<p>„NITOCHE“ opieretka w 3 akt. Herve'go.</p>
<p>Początek o 8 w.</p>	<p>Początek o 8 w.</p>

